

**Sprawozdanie z realizacji w roku 2016,
Zarządzenia nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa
z dnia 17 marca 2016 r.**

**W sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w
samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach
i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy
Miejskiej Kraków na lata 2016-2018**

KRAKÓW, MARZEC 2017 R.

Spis treści:

Wstęp.....	str.3
Dane szczegółowe	str.4
1. Liczba i lokalizacja gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2016.....	str.4
2. Liczba uczniów objętych w roku 2016 profilaktyczną opieką zdrowotną w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków.....	str. 5
3a. Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2016 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejska Kraków.....	str.6
3b. Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2016 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejska Kraków w odniesieniu do zestawienia szkół ujętego w Raporcie Oświaty Krakowskiej w roku szkolnym 2016/17.....	str. 8
4. Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze.....	str. 10
5. Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek w roku 2016.....	str. 11
6. Dostępność do gabinetów stomatologicznych.....	str. 13
7. Wnioski.....	str. 15

Wstęp

W dniu 17 marca 2016 roku przyjęte zostało do realizacji Zarządzenie nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2016-2018. W ww. Zarządzeniu ustalony został podział zadań mający na celu zorganizowanie funkcjonowania medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, zgodnie z kompetencjami, pomiędzy Wydziałem Edukacji, a Biurem ds. Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa. Zarządzenie nr 670/2016 nakłada na Biuro ds. Ochrony Zdrowia i Wydział Edukacji obowiązek przedłożenia Prezydentowi Miasta Krakowa rocznego sprawozdania. Prezentowane sprawozdanie obejmuje dane w zakresie medycyny szkolnej za rok 2016.

W niniejszym sprawozdaniu przedstawiono m.in. wyniki ankiety skierowanej do dyrektorów samorządowych szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków. Wyniki ankiet opracowane zostały w Biurze ds. Ochrony Zdrowia w formie zestawień tabelarycznych. Wzór ankiety będący Załącznikiem do ww. zarządzenia, stanowi Załącznik do niniejszego sprawozdania.

Poniżej przedstawiono analizę danych zgromadzonych na podstawie sprawozdań wypełnionych i przesłanych do Biura ds. Ochrony Zdrowia w terminie do 31 stycznia 2016 r. przez dyrektorów poszczególnych samorządowych szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków.

Dane szczegółowe

1. Liczba i lokalizacja gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych na terenie Gminy Miejskiej Kraków w roku 2016.

W 2016 roku na terenie 188 szkół i placówek funkcjonowało 181 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pomieszczenia przeznaczone na gabinety stomatologiczne znajdowały się na terenie 48 samorządowych szkół i placówek dla których Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym. Spośród 48 istniejących gabinetów w roku 2016 funkcjonowało 31 gabinetów stomatologicznych (szczegóły na str. 13 niniejszego sprawozdania), które realizowały programy polityki zdrowotnej finansowane przez Gminę Miejską Kraków oraz programy profilaktyczne finansowane z innych źródeł (szczegóły na str. 11 niniejszego sprawozdania).

Zgodnie z przesłanymi ankietami oraz danymi z Wydziału Edukacji UMK gabinetu profilaktyki zdrowotnej nie mają następujące szkoły i placówki:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 138 w Krakowie, ul. Wierzyńskiego 3 – brak gabinetu w budynku Szkoły; w nagłych przypadkach udzielana jest pomoc w podmiocie leczniczym znajdującym się naprzeciw Szkoły;
- 2) IX Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, ul. Czapińskiego 5 – brak gabinetu w budynku szkoły; w nagłych przypadkach udzielana jest pomoc w poradni lekarzy POZ na ul. Galla 24;
- 3) XXI Liceum Ogólnokształcące w Krakowie, os. Tysiąclecia 15 – brak gabinetu w budynku szkoły; pielęgniarka ma wydzielone miejsce do pracy w pokoju księgowej, będąc do dyspozycji 1 raz w tygodniu przez 4 godziny;
- 4) Szkoła Muzyczna I stopnia w Krakowie, ul. Pilotów 51 – jest to szkoła kształcąca w trybie popołudniowym, przyjmująca uczniów w wieku od 7 do 16 roku życia, którzy jednocześnie uczęszczają do szkoły kształcącej w trybie dziennym;
- 5) Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Krakowie, ul. Józefińska 10 – szkoła artystyczna kształcąca w trybie popołudniowym, przyjmująca uczniów w wieku od 6 do 17 roku życia, którzy jednocześnie uczęszczają do szkoły kształcącej w trybie dziennym;
- 6) Zespół Szkół Specjalnych nr. 2 ul. Kopernika – brak gabinetu, szkoła znajduje się na terenie Szpitala Uniwersyteckiego;
- 7) Zespół Szkół Specjalnych nr. 3 ul. Wielicka – brak gabinetu, szkoła znajduje się na terenie Szpitala Uniwersyteckiego;

8) Zespół Placówek Resocjalizacyjno - Socjoterapeutycznych z lokalizacją ul. Górka Narodowa 116 – brak gabinetu, pomoc udzielana jest w przychodni.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej funkcjonujące w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków zlokalizowane są na terenie różnych typów szkół i placówek. Liczba gabinetów z uwzględnieniem podziału na poszczególne typy szkół i placówek przedstawiona jest w Tabeli nr 1.

Tabela nr 1 Liczba szkół i liczba gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w poszczególnych typach szkół i placówek.

Typ szkoły i placówki	Liczba szkół/gabinetów profilaktyki zdrowotnej
Szkoły podstawowe	68/67
Gimnazja	18/18
Zespoły szkolno-przedszkolne	9/9
Zespoły szkół sportowych	3/3
Zespoły szkół ogólnokształcących	21/22
Zespoły szkół integracyjnych	7/7
Licea ogólnokształcące samodzielne	15/14
Zespoły szkół zawodowych	24/24
Szkoły muzyczne	3/1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	16/14
*Szkoły/placówki, na terenie których znajduje się wspólny gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	4/2
SUMA:	188/181

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

*Uczniowie Gimnazjum nr 21 korzystają z gabinetu na terenie Szkoły Podstawowej nr 25, uczniowie Gimnazjum nr 29 korzystają z gabinetu w wchodzącego w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 11

2. Liczba uczniów objętych w roku 2016 profilaktyczną opieką zdrowotną w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

W 2016 roku profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących w samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, objętych było łącznie 74 714 uczniów, z czego 2725 to uczniowie niepełnosprawni. Natomiast finansowanych ze środków Gminy Miejskiej Kraków profilaktyczną opieką zdrowotną objętych było łącznie 14 744 uczniów, z czego 659 to uczniowie niepełnosprawni. Dane w tym zakresie sprawozdawczości obrazuje **Tabela nr 2.**

Tabela nr 2 Liczba uczniów objętych opieką zdrowotną w miejscu nauczania i wychowania w podziale na typy szkół i placówek.

Typ szkoły i placówki	Liczba uczniów objętych opieką zdrowotną w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej:	
	Liczba uczniów ogółem	W tym: liczba uczniów niepełnosprawnych
Szkoły podstawowe	25 050	341
Gimnazja	5 849	43
Zespoły szkolno-przedszkolne	3 807	23
Zespoły szkół sportowych	2 182	4
Zespoły szkół ogólnokształcących	7 151	57
Zespoły szkół integracyjnych	5 127	432
Licea ogólnokształcące samodzielne	11 030	57
Zespoły szkół zawodowych	12 301	78
Szkoły muzyczne	427	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	1 790	1689
SUMA:	74 714	2725

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

3a. Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2016 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejska Kraków.

Dni pracy pielęgniarek w gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Z przedstawionego w **Tabeli nr 3** zestawienia wynika, że w 18 gabinetach (9,94% ich ogólnej liczby) uczniowie mogli korzystać z opieki profilaktycznej jeden dzień w tygodniu, w 20 gabinetach (11,05%) dwa razy w tygodniu, a w 38 gabinetach (20,99%) trzy razy w tygodniu. Gabinety profilaktyki zdrowotnej dostępne były dla uczniów przez cztery dni w tygodniu w 44 szkołach (24,31%), a pięć razy w tygodniu w 61 szkołach (33,71%).

Tabela nr 3 Działalność gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej finansowana ze środków NFZ i Gminy Miejskiej Kraków w roku 2016

Typ szkoły i placówki	5 dni w tygodniu		4 dni w tygodniu		3 dni w tygodniu		2 dni w tygodniu		1 dzień w tygodniu		Razem	
	Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół		Liczba szkół	
	NFZ+ GMK	NFZ	NFZ+ GMK	NFZ	NFZ+ GMK	NFZ	NFZ+ GMK	NFZ	NFZ+ GMK	NFZ	NFZ+ GMK	NFZ
Szkoły podstawowe	5	6	15	10	12	8	1	5	0	5	33	34
Gimnazja	2	0	0	2	0	5	0	5	0	4	2	16
Zespoły szkolno-przedszkolne	0	0	1	3	4	0	0	0	0	1	5	4
Zespoły szkół sportowych	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Zespoły szkół ogólnokształcących	0	3	2	2	1	4	0	6	0	4	3	19
Zespoły szkół integracyjnych	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	3	4
Licea ogólnokształcące samodzielne	0	10	0	1	0	1	0	0	0	2	0	14
Zespoły szkół zawodowych	0	10	0	6	0	3	0	3	0	2	0	24
Szkoły muzyczne	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	2	12	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12
*Szkoły/placówki, na terenie których znajduje się wspólny gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
SUMA:	61		44		38		20		18		181	
Udział %:	33,71 %		24,31 %		20,99 %		11,05 %		9,94 %		100 %	

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

*Uczniowie Gimnazjum nr 21 korzystają z gabinetu na terenie Szkoły Podstawowej nr 25, uczniowie Gimnazjum nr 29 korzystają z gabinetu w wchodzącego w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 11

Z przedstawionego w **Tabeli nr 4** zestawienia wynika, że w poszczególne dni tygodnia praca pielęgniarek finansowana była ze środków NFZ: w poniedziałki 121 gabinety, we wtorki 119 gabinety, w środy 126 gabinety, w czwartki 122 gabinety, w piątki 103 gabinety. Natomiast finansowana ze środków Gminy Miejskiej Kraków w poniedziałki 12 dni, we wtorki 22 dni, w środy 13 dni, w czwartki 18 dni, w piątki 13 dni.

Tabela nr 4 Liczba dni pracy pielęgniarki /higienistki finansowanych ze środków NFZ i GMK w podziale na dni tygodnia

Typ szkoły i placówki	Finansowanie ze środków NFZ					Finansowanie ze środków GMK				
	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt	Pn	Wt	Śr	Czw	Pt
Szkoły podstawowe	34	38	44	40	32	9	15	10	11	7
Gimnazja	12	8	8	11	11	1	2	1	1	1
Zespoły szkolno-przedszkolne	6	8	5	5	3	0	2	1	3	1
Zespoły szkół sportowych	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0
Zespoły szkół ogólnokształcących	12	17	11	11	8	1	1	1	2	0
Zespoły szkół integracyjnych	6	6	7	6	5	1	1	0	1	2
Licea ogólnokształcące samodzielne	13	11	13	11	12	0	0	0	0	0
Zespoły szkół zawodowych	20	15	20	20	16	0	0	0	0	0
Szkoły muzyczne	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	14	13	14	14	12	0	1	0	0	2
SUMA	121	119	126	122	103	12	22	13	18	13

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

3b. Dostępność do świadczeń zdrowotnych w roku 2016 na terenie szkół i placówek prowadzonych przez Gminę Miejska Kraków w odniesieniu do zestawienia szkół ujętego w Raporcie Oświaty Krakowskiej w roku szkolnym 2016/2017.

Poniższa **Tabela nr 5** i **Tabela nr 6**, obrazują liczbę dni i szkół, w których została zwiększona dostępność świadczeń opieki pielęgniarskiej finansowanej przez Gminę Miejską Kraków. Po wdrożeniu od 2011 roku pilotażowego Programu wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania w roku 2016 ilość szkół podstawowych, w których jest zapewniona dodatkowa opieka pielęgniarska wynosi 44 (44,9% ich ogólnej

liczby), a ilość gimnazjów w których jest zapewniona dodatkowa opieka pielęgniarstwa wynosi 7 (13,2%) - są to gimnazja z oddziałami integracyjnymi oraz gimnazja w zespołach szkół ogólnokształcących.

Ponadto w 2017 roku Biuro ds. Ochrony Zdrowia będzie wznawiało realizację konkursu uzupełniającego dla klas gimnazjalnych w ramach Programu wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa.

Równoległe ze względu na niski stopień realizacji świadczeń stomatologicznych w szkołach Biuro ds. Ochrony Zdrowia planuje realizację konkursu uzupełniającego w zakresie Programu „Profilaktyki próchnicy u dzieci”.

Tabela 5. Działalność gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej finansowana ze środków NFZ w roku 2016

Typ szkoły i placówki	5 dni w tygodniu	4 dni w tygodniu	3 dni w tygodniu	2 dni w tygodniu	1 dzień w tygodniu	Razem	
	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół w których działają gabinety	Łączna liczba szkół
	NFZ	NFZ	NFZ	NFZ	NFZ		
Szkoły podstawowe*	22	33	27	7	7	96	98
Gimnazja **	14	7	11	10	9	51	53
Licea Ogólnokształcące dla młodzieży***	15	2	3	4	4	28	29
Szkoły Ponadgimnazjalne zawodowe dla młodzieży****	18	10	3	4	3	38	38

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

*samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkolno przedszkolnych, zespołów szkół ogólnokształcących, zespołów szkół specjalnych, zespołów szkół sportowych i zespołów szkół integracyjnych.

** samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkolno przedszkolnych, zespołów szkół ogólnokształcących, zespołów szkół specjalnych, zespołów szkół sportowych, zespołów szkół integracyjnych i zespołów szkół zawodowych z wyłączeniem Gimnazjum dla dorosłych

*** samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkół ogólnokształcących, zespołów szkół sportowych

**** wchodzące w skład zespołów szkół zawodowych (dotyczy 24 zespołów szkół zawodowych, w których w każdym znajduje się po jednym gabinecie pielęgniarstwa, a łączna liczba funkcjonujących szkół ponadgimnazjalnych zawodowych dla młodzieży wynosi 38)

Tabela 6. Działalność gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej finansowana ze środków NFZ i Gminy Miejskiej Kraków w roku 2016

Typ szkoły i placówki	5 dni w tygodniu	4 dni w tygodniu	3 dni w tygodniu	2 dni w tygodniu	1 dzień w tygodniu	Razem
	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół	Liczba szkół
	NFZ+ GMK	NFZ+ GMK	NFZ+ GMK	NFZ+ GMK	NFZ+ GMK	NFZ+ GMK
Szkoły podstawowe*	8	18	17	1	0	44
Gimnazja **	5	1	1	0	0	7
Licea Ogólnokształcące dla młodzieży***	0	0	0	0	0	0
Szkoły Ponadgimnazjalne zawodowe dla młodzieży****	0	0	0	0	0	0

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

*samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkolno przedszkolnych, zespołów szkół ogólnokształcących, zespołów szkół sportowych i zespołów szkół integracyjnych.

** samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkolno przedszkolnych, zespołów szkół ogólnokształcących, zespołów szkół sportowych, zespołów szkół integracyjnych i zespołów szkół zawodowych z wyłączeniem gimnazjum dla dorosłych

*** samodzielne oraz wchodzące w skład zespołów szkół ogólnokształcących, zespołów szkół specjalnych, zespołów szkół sportowych i zespołów szkół zawodowych

**** wchodzące w skład zespołów szkół zawodowych

4. Wyposażenie w sprzęt, aparaturę medyczną i produkty lecznicze

Od 1 września 2016 r. w ustawie o systemie oświaty w art. 67 ust. 1 pkt 4 obowiązuje zapis, zgodnie z którym do realizacji zadań statutowych szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z „gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej spełniającego szczególne wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, oraz wyposażonego w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarstwa lub higienistki szkolnej”.

Jeżeli chodzi o wyposażenie gabinetu to zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych

z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - załącznik nr 4 część III pkt 4 pomieszczenie pielęgniarki szkolnej powinno* być wyposażone w następujące przedmioty:

- a. kozetka,
- b. stolik zabiegowy lub stanowisko pracy - urządzone i wyposażone stosownie do zakresu zadań pielęgniarki szkolnej,
- c. szafka przeznaczona do przechowywania leków, wyrobów medycznych i środków pomocniczych,
- d. biurko oraz szafka kartoteczna - przeznaczone do przechowywania dokumentacji medycznej,
- e. waga medyczna ze wzrostomierzem,
- f. parawan,
- g. aparat do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi z kompletem mankietów dla dzieci i dorosłych,
- h. stetoskop,
- i. tablice Snellena do badania ostrości wzroku,
- j. tablice Ishihary do badania widzenia barwnego,
- k. tablice - siatki centylowe wzrostu i masy ciała oraz inne pomoce do wykonywania testów przesiewowych i interpretacji ich wyników,
- l. środki do nadzorowanej grupowej profilaktyki próchnicy zębów,
- m. przenośna apteczka pierwszej pomocy.

*W nawiązaniu do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dn. 21.01.2014 r. sygn. I OSK 2418/13 stwierdzono, że zgodnie z art. 67 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) W myśl utrwalonego poglądu orzecznictwa, użyte w tym przepisie określenie "powinna" nie oznacza fakultatywności a obowiązek zorganizowania i prowadzenia (vide: np. wyroki NSA z dnia 28 kwietnia 2000 r., sygn. akt II SA/Wr 991/98, Ow SS 200/4/103, Lex nr 44125, 2012 r. i z dnia 16 stycznia 2013 r., sygn. akt I OSK 2472/12). Przepis art. 67 omawianej ustawy – jak zauważa się w piśmiennictwie – określa bowiem standardy wyposażenia szkół publicznych w urządzenia służące do realizacji zadań statutowych szkoły (M. Plich – Komentarz do art. 67 ustawy o systemie oświaty, System Informacji Prawnej Lex).

Z przedstawionego w **Tabeli nr 7** zestawienia wynika, że 180 gabinetów wyposażonych jest w kozetki (99,45% ich liczby ogólnej), 180 w stolik zabiegowy (99,45%), we wszystkich 181 mieści się szafka na leki (100%), w 179 biurko (98,89%), w 179 waga (98,89%), w 174 parawan (96,13%), we wszystkich 181 znajduje się aparat do pomiaru ciśnienia (100%), w 177 stetoskop (97,79%), w 180 tablice Snellena (99,45%), w 105 tablice ishahary (58,01%), w 166 tablice siatki centylowe (91,71%), w 99 środki do profilaktyki próchnicy zębów (54,69%), a w 168 apteczki (92,82%).

Zdaniem Biura ds. Ochrony Zdrowia i Wydziału Edukacji ww. sposób wyposażenia jest dobry lecz niewystarczający. Wyposażenie gabinetów powinno docelowo zostać uzupełnione w zakresie brakujących sprzętów. Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2015 przekazało dla 173 samorządowych szkół

i placówek środki w kwocie 863 211 zł na zakup sprzętu w ramach doposażenia gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Tabela nr 7 Wyposażenie w sprzęt , aparaturę medyczną i produkty lecznicze

Typ szkoły i placówki	Kozetka	Stolik zabiegowy	Szafka na leki	biurko	waga	parawan	Aparat do pomiaru ciśnienia	stetoskop	Tablice Snellena	Tablice Ishihary	Tablice siatki centylowe	Środki do profilaktyki próchnicy zębów	apteczka
Szkoły podstawowe	66	66	67	65	66	67	67	65	67	56	56	56	56
Gimnazja	18	18	18	18	17	18	18	17	18	5	17	2	17
Zespoły szkolno-przedszkolne	9	9	9	9	9	9	9	9	9	8	9	9	9
Zespoły szkół sportowych	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Zespoły szkół ogólnokształcących	22	22	22	22	22	20	22	22	22	11	21	11	22
Zespoły szkół integracyjnych	7	7	7	7	7	6	7	7	7	6	7	7	7
Licea ogólnokształcące samodzielne	14	14	14	14	14	14	14	14	14	1	14	0	13
Zespoły szkół zawodowych	24	24	24	24	24	24	24	24	24	4	22	1	24
Szkoły muzyczne	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	14	14	14	14	14	11	14	13	14	8	14	8	14
*Szkoły/placówki, na terenie których znajduje się wspólny gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
SUMA:	180	180	181	179	179	174	181	177	180	105	166	99	168

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

*Uczniowie Gimnazjum nr 21 korzystają z gabinetu na terenie Szkoły Podstawowej nr 25, uczniowie Gimnazjum nr 29 korzystają z gabinetu w wchodzącego w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 11

5. Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek w roku 2016.

W ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016-2018” w szkołach i placówkach realizowane były następujące programy polityki zdrowotnej:

- a) Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej – adresowany do uczniów w wieku 7-8, 16-17 lat;
- b) Program wad postawy – adresowany do dzieci w wieku 11-12 lat;
- c) Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa. Celem Programu było uzupełnienie godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w szkołach podstawowych, specjalnych i integracyjnych;
- d) Program profilaktyki próchnicy u dzieci – adresowany do uczniów w wieku od 6 do 14 lat.

Szczegółowe informacje w zakresie programów polityki zdrowotnej realizowanych w roku 2016 przedstawia **Tabela nr 8**. Natomiast szczegółowe informacje dotyczące programów zdrowotnych w zakresie stomatologii realizowanych w roku 2016 przedstawia **Tabela nr10**.

Tabela nr 8 Programy polityki zdrowotnej realizowane na terenie szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2016 r.

Typ szkoły i placówki	Astma GMK		Wady Postawy GMK		Wyrównywanie dostępności GMK		Inne - pozostałe	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	43	2960	5	327	33	10496	9	2871
Gimnazja	0	0	0	0	2	435	4	1021
Zespoły szkolno-przedszkolne	8	541	1	28	5	1096	4	1148
Zespoły szkół sportowych	2	171	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół ogólnokształcących	8	1171	0	0	4	1838	6	2487
Zespoły szkół integracyjnych	6	597	1	174	3	1574	1	175
Licea ogólnokształcące samodzielne	11	1752	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół zawodowych	16	1378	0	0	0	0	4	1569
Szkoły muzyczne	1	67	0	0	0	0	1	16
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	2	43	0	0	1	90	0	0
SUMA:	97	8680	7	529	48	15529	29	9 287

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

Legenda do Tabeli nr 8

- 1) „Astma GMK” – Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej, finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia;
- 2) „Wady postawy GMK” – Program profilaktyki wad postawy finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia;
- 3) „Wyrównywanie dostępności GMK” – Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa, finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia
- 4) „Inne – pozostałe” – programy zdrowotne finansowane ze środków innych niż przeznaczone na realizację Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia, w tym także ze środków finansowanych będących w dyspozycji podmiotów innych niż Miasto Kraków.

6. Dostępność do gabinetów stomatologicznych

Pomieszczenia przeznaczone na gabinety stomatologiczne znajdowały się na terenie 48 szkół i placówek, dla których Gmina Miejska Kraków jest organem prowadzącym. Spośród 48 istniejących gabinetów w roku 2016 funkcjonowało 31 gabinetów stomatologicznych. Dane w tym zakresie sprawozdawczości obrazuje **Tabela nr 9**.

Tabela nr 9 Liczba gabinetów stomatologicznych w poszczególnych typach szkół i placówek.

Typ szkoły i placówki	Liczba gabinetów stomatologicznych	
	zlokalizowanych	działających
Szkoły podstawowe	23	17
Gimnazja	6	5
Zespoły szkolno-przedszkolne	2	0
Zespoły szkół sportowych	3	2
Zespoły szkół ogólnokształcących	5	2
Zespoły szkół integracyjnych	4	3
Licea ogólnokształcące samodzielne	0	0
Zespoły szkół zawodowych	2	1
Szkoły muzyczne	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	3	1
SUMA:	48	31

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

W samorządowych szkołach i placówkach na terenie Gminy Miejskiej Kraków realizowany był „Program profilaktyki próchnicy u dzieci”

(finansowany z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, w ramach Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia „Zdrowy Kraków 2016-2018”) oraz programy profilaktyczne finansowane z innych źródeł przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela nr 10 Programy zdrowotne w zakresie stomatologii, realizowane na terenie szkół i placówek Gminy Miejskiej Kraków w 2016 r.

Typ szkoły i placówki	Program profilaktyki próchnicy u dzieci		Inne - pozostałe	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	11	1158	12	3220
Gimnazja	5	363	1	383
Zespoły szkolno-przedszkolne	0	0	2	780
Zespoły szkół sportowych	1	745	1	604
Zespoły szkół ogólnokształcących	0	0	2	625
Zespoły szkół integracyjnych	2	674	1	771
Licea ogólnokształcące samodzielne	0	0	0	0
Zespoły szkół zawodowych	0	0	4	1229
Szkoły muzyczne	0	0	0	0
Zespoły szkół specjalnych i Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	0	0	2	341
SUMA	19	2940	25	7953

Opracowanie: Referat Zdrowia Biura ds. Ochrony Zdrowia

7. Wnioski:

- 1) Medycyna szkolna jest integralną częścią podstawowej opieki zdrowotnej. Jej celem jest zapewnienie opieki lekarskiej i pielęgniarstwa dzieciom oraz młodzieży w szkołach. Stworzenie warunków dla poprawy jej funkcjonowania jest ważnym zadaniem Gminy Miejskiej Kraków. W związku z tym Urząd Miasta Krakowa podejmuje działania mające na celu stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia działań z zakresu medycyny szkolnej w nadzorowanych placówkach.
- 2) W ramach obowiązków wynikających z ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 prawo oświatowe Miasto Kraków zapewnia uczniom możliwość korzystania z gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W zakresie dostępności w okresie obowiązywania zarządzenia nr 670/2016 Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie zasad organizacji medycyny szkolnej w samorządowych szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach

ponadgimnazjalnych na terenie Gminy Miejskiej Kraków wg danych z roku 2016 profilaktyczną opieką zdrowotną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej funkcjonujących na terenie placówek oświatowych w Mieście Krakowie, objętych było łącznie uczniów 74 714, z czego 2725 to uczniowie niepełnosprawni.

- 3) Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia zapewnia dostępność do świadczeń w gabinecie profilaktyki zdrowotnej funkcjonującej na terenie placówki oświatowej w wymiarze czasu pracy proporcjonalnym do liczby uczniów objętych opieką, z uwzględnieniem zasad dotyczących zalecanej liczby uczniów na 1 etat przeliczeniowy pielęgniarki szkolnej, a także z uwzględnieniem planu godzin lekcyjnych, zgodnie z harmonogramem pracy, stanowiącym integralną część umowy. Zdaniem Biura ds. Ochrony Zdrowia UMK i Wydziału Edukacji UMK opieka nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania w zakresie dostępności do świadczeń opieki pielęgniarskiej jak i stomatologicznej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego jest niewystarczająca. W związku z tym, Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK wdrożyło „Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa” w celu uzupełnienia godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Program został opracowany tak, aby pomoc zdrowotna świadczona była do 5 dni w tygodniu w celu zwiększenia dostępności w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów krakowskich szkół specjalnych i integracyjnych oraz do 4 dni w tygodniu w celu zwiększenia dostępności w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej dla uczniów krakowskich szkół podstawowych.
- 4) W roku 2017 realizacja Programu zostanie rozszerzona o klasy gimnazjalne w ramach konkursu uzupełniającego.
- 5) Kolejnym problemem są pogłębiające się braki kadrowe w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi i młodzieżą szkolną w środowisku nauczania i wychowania. Konieczne jest zatem uzupełnienie braków kadrowych w tym zakresie m.in. poprzez dopuszczenie w ramach wymagań kwalifikacyjnych innych specjalizacji pielęgniarskich np. pielęgniarstwa pediatrycznego i ew. zmiana rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą. Biuro ds. Ochrony Zdrowia przygotowuje wystąpienie Prezydenta Miasta Krakowa do Ministerstwa Zdrowia w wyżej opisanej sprawie.
- 6) Następnym problemem jest precyzyjne wskazanie finansowania wyposażenia gabinetów pomocy przedlekarskiej. W obowiązujących przepisach prawnych nie są jednoznacznie wskazane obowiązki w tym zakresie. Wyposażenie gabinetów w 181 krakowskich samorządowych szkołach i placówkach kształtuje się na dobrym poziomie. Zanotowano większe braki w poszczególnych elementach wyposażenia tj. w 76 szkołach brak tablic ishihary (41,99%*), w 15 szkołach brak tablic siatki centylowej (8,29%*), w 82 szkołach brak środków do profilaktyki próchnicy zębów (45,30%*), a w 13 szkołach brak apteczki (7,18%*).

*procentowe wyliczenie liczby placówek w których występują braki w stosunku do liczby placówek ogółem

Ustawa o systemie oświaty art. 67 ust. 1 pkt 4 stanowi, że do realizacji zadań statutowych szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej spełniającego szczegółowe wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638), oraz wyposażonego w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, z późn. zm.) w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarstwa lub higienistki szkolnej. Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach 0,4% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2015 przekazało dla 173 samorządowych szkół i placówek środki w kwocie 863 211 zł na zakup sprzętu w ramach doposażenia gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Wydział Edukacji UMK zgodnie z przytoczonymi wyżej przepisami zobowiąże samorządowe szkoły i placówki, w których w gabinetach pomocy przedlekarskiej występują braki w wyposażeniu do uzupełnienia o brakujące elementy.

- 7) Ponadto w bieżącym roku we współpracy z Wydziałem Edukacji po przeanalizowaniu umów użyczenia gabinetów i możliwości „powrotu” gabinetów stomatologicznych do szkół, planowane jest ogłoszenie naboru dla podmiotów leczniczych na gabinety w miejscach istniejących bądź nowo powstałych które nie są objęte umową użyczenia. Chcąc zwiększyć zainteresowanie podmiotów leczniczych w tym zakresie Biuro ds. Ochrony Zdrowia UMK planuje w II kwartale 2017 roku realizację konkursu uzupełniającego w zakresie Programu „Profilaktyki próchnicy u dzieci”.

Planowane dodatkowe wydatki w roku 2017 na ten cel wynoszą ok. 160 000 tys. (planowana liczba uczniów objętych Programem w roku bieżącym wyniesie ok. 1200 dzieci). Łączna liczba uczniów objętych profilaktyką stomatologiczną w Gminie Miejskiej Kraków w 2017 roku wyniesie ok. 2900 dzieci.